

EĞİTİM ALANINDAKİ METAFOR ARAŞTIRMALARINDA EĞİLİMLER: BİR İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMASI

Işıl SÖNMEZ * Kamile ÖZER AYTEKİN**

Öz

Bu araştırmanın amacı, ULAKBİM tarafından dizinlenen dergilerde eğitim alanında yapılmış metafor çalışmalarının genel görünümünü ortaya koymaktır.

Bu araştırma, ULAKBİM tarafından dizinlenen dergilerde eğitim alanında yapılmış metafor çalışmalarının genel eğilimlerini belirlemeyi amaçlayan, doküman incelemesi ile gerçekleştirilen nitel bir çalışmadır. Araştırmada, 2006-2018 yılları arasında Türkiye adresli dergilerde yayınlanan, ULAKBİM tarafından dizinlenen, toplam 259 makale analize dahil edilmiştir. Makalelerin her biri, yayınlandığı dergi adı, yayın yılı, yayın dili, yazar meslek, yazar sayısı, yazar cinsiyet, çalışmanın yapıldığı şehir, çalışma konusu, disiplin, araştırma yöntem ve deseni, örneklem düzeyi, örneklem büyüklüğü, verileri toplama aracı, verilerin analiz yöntemi ve geçerlik ve güvenilirlik yöntemi özellikleri açısından tek tek incelenmiştir.

Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Metafor, eğitim, içerik analizi.*

* Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretim ABD, isilektem@gmail.com, Konya/Türkiye

** Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi ABD, kam.ozer@hotmail.com, Konya/Türkiye

TRENDS IN METAPHOR STUDIES IN THE FIELD OF EDUCATION: A CONTENT ANALYSIS RESEARCH

Abstract

The aim of this study is to present a general view of metaphor studies conducted in the field of education in journals indexed by ULAKBİM.

This research is a qualitative study conducted using document analysis technique to determine the general tendencies of metaphor studies in the field of education in journals indexed by ULAKBİM. In the study, a total of 259 articles published in journals with Turkish addresses and indexed by ULAKBİM. Each article was examined separately in terms of the name of the journal in which it was published, the year of publication, the language of the publication, author's profession, the number of authors, the gender of the author, the city in which the study was conducted, the subject of the study, the discipline, the research method and design, the sample type, the number of samples, the data collection tool, data analysis method and validity and reliability.

Keywords: *Metaphor, education, content analysis.*

1. GİRİŞ

Metaforlar, ilk olarak 1980'li yıllarda Lakoff ve Johnson'un geliştirmiş oldukları "zihinsel metafor teorisi" olarak adlandırılan bir perspektiften ortaya çıkmıştır. Bu teoriye göre, "Kavram sistemimiz büyük oranda metaforikse, düşünme tarzımız ve tecrübe ettiğimiz her olgu bir bakıma metaforiktir" (Şahin & Baturay, 2013). Zihinsel metafor teorisine göre, metaforlar insanların gerçeğe ve dünyaya ilişkin düşüncelerini şekillendiren temel zihinsel modellerden biridir. Bireylerin soyut veya karmaşık olan olguları daha somut veya tecrübe edilen olgularla karşılaştırmalarını ve bu sayede de bilinmeyen olgulara ilişkin anlayış geliştirmelerini sağlarlar (Ocak & Gündüz, 2006).

Kavram olarak, eski Yunancadaki méta (üzerine) ve phrein (taşımak, aktarmak, nakletmek) kelimelerinin bir araya gelerek oluşan metafor (métaphore), bir “şey”in birtakım yönlerinin başka bir “şey”e aktarıldığı zihinsel/dilbilimsel süreçleri ifade eder (Cebeci, 2013). Türk Dil Kurumu metaforu, “Bir kelimeyi veya kavramı kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma” olarak tanımlamıştır (TDK, 2014). Cerit (2008) metaforu; insanların olayları, nesnelere, hayatı ve çevreyi nasıl gördükleri ve buna bağlı olarak gördüklerini farklı benzetmeler kullanarak açıklama çabalarında kullandıkları araçlar olarak açıklamaktadır.

Metaforlar, bireye iki olay, olgu, konu ya da kavram arasında karşılaştırma yapmayı ve bunlar arasındaki benzerlikleri mecazlı bir anlatımla sunmayı sağlar (Coşkun, 2010). Dolayısıyla, bireyler metaforlar kullanarak bildikleri bir durum ya da nesneyi kullanarak daha iyi tanımlama yoluna giderler. Böylece tanımlamaya çalıştıkları durum ya da kavrama ilişkin olarak zihinlerindeki temel kodlamaya yönelik ipuçları verirler (Gömleksiz & Kan, 2012). Yob (2003)’a göre metaforlar, kişinin yüksek düzeyde soyut, karmaşık veya kuramsal bir olguyu anlamada ve açıklamada kullanabileceği güçlü zihinsel araçlardır. Bir bireyin zihninin belli bir anlama (kavrayış) biçiminden başka bir anlama (kavrayış) biçimine hareket etmesini sağlayarak, o bireyin belli bir olguyu başka bir olgu olarak görmesine imkan tanırırlar (Saban, 2008). Bireyler metaforları, hem kendi duygu ve düşüncelerini hem de karşılarındakilerin duygu ve düşüncelerini tanımlarken kullandıklarından, metaforik yapılar, bireylerin dünyayı ve kendilerini algılama biçimlerini göstermektedir (Girmen, 2007) ve hayattaki deneyimlerimizin çoğunu da şekillendirmektedir (Taylor, 2008). Marshall (1990), metaforların inanç sistemimizi temsil etmesine bağlı olarak olayları ve durumları algılamada bir yöntem şeklinde kullanabileceğimizi, zaman zaman farkında olmasak da bu metaforların eylemlerimizi etkileyebildiğini vurgulamaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Metafor çalışmalarının genel görünümünü ortaya koymak bu çalışmanın amacını oluşturmuştur. Bu amaçla, ULAKBİM tarafından dizinlenen Türkiye adresli dergilerde yayımlanmış eğitim alanındaki metafor çalışmaları belirlenen temalar çerçevesinde incelenmiş ve aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır;

- 1- Metafor çalışmalarının yayımlandığı dergilere göre dağılımı nasıldır?
- 2- Metafor çalışmalarının yayımlandığı yıla ve yayın diline göre dağılımı nasıldır?
- 3- Metafor çalışmalarının yazar meslek, yazar sayısı ve yazarların cinsiyetlerine göre dağılımı nasıldır?
- 4- Metafor çalışmalarının yapıldığı şehirlere göre dağılımı nasıldır?
- 5- Metafor çalışmalarının konularına göre dağılımı nasıldır?
- 6- Metafor çalışmalarının disiplinlerine göre dağılımı nasıldır?
- 7- Metafor çalışmalarının gerçekleştirildiği araştırma desenlerine göre dağılımı nasıldır?
- 8- Metafor çalışmalarının örneklem düzeyine göre dağılımı nasıldır?
- 9- Metafor çalışmalarının örneklem büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?
- 10- Metafor çalışmalarında kullanılan veri toplama araçlarının dağılımı nasıldır?
- 11- Metafor çalışmalarının kullanılan veri analiz yöntemlerinin dağılımı nasıldır?
- 12- Metafor çalışmalarında kullanılan geçerlik güvenirlik yöntemlerinin dağılımı nasıldır?

1.2. Araştırmanın Önemi

Metaforlar yeni fikirler üretmek için güçlü araçlardır. Bu durum metaforların bilimsel gelişimde neden önemli olduğunu ortaya koymaktadır (D'Hanis, 2002;

Akt. Yıldızlı ve diğ., 2018). Gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında birçok konu ve kavrama ilişkin metaforik algıların araştırıldığı çalışmaların varlığı görülmektedir. Türkiye’de, eğitim alanında yapılan metafor çalışmalarının yaklaşık 14 yıllık bir geçmişi bulunmaktadırdır. 2006 yılından bu yana, algı ve anlamların belirlenmesinde eğitimde sıklıkla tercih edildiği göze çarpmaktadır. Alan yazın incelendiğinde, Türkiye’de metafor araştırmalarının genel görünümünün içerik analizi ile incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yıldızlı ve diğ. (2018) araştırmalarında, öğretmene yönelik metafor çalışmalarını incelemişler, Türkiye’de eğitim alanında öğretmene yönelik yapılan metafor çalışmalarını nitel olarak sentezleyerek ve öğretmene yönelik yapılan metafor çalışmalarının genel görünümü hakkında bilgi sunmuşlardır. Bu araştırmada ise, herhangi bir konu belirlenmeden ULAKBİM indeksli tüm çalışmalar araştırma kapsamına dahil edilerek eğitim alanındaki metafor çalışmalarının genel görünümü ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapılan çalışmada, metafor araştırmalarının dergi, yayın yılı, yayın dili, yazar meslek, yazar sayısı, yazar cinsiyet, çalışmanın yapıldığı Şehir, alışma konusu, disiplin, araştırma yöntem ve deseni, örneklem düzeyi, örneklem büyüklüğü, veri toplama aracı, veri analiz yöntemi ve geçerlik ve güvenirlik yöntemi özellikleri incelenmiştir. Araştırmanın özellikle, bu alanda çalışmalar yapacak olan araştırmacılara genel durumu sunarak ve genel eğilimlerin yönünü belirterek, farklı bir bakış açısıyla çalışmalarında yol gösterici olması ve alana zgn katkı sağlaması beklenmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

ULAKBİM tarafından dizinlenen dergilerde eğitim alanında yapılmış metafor çalışmalarının genel eğilimlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma, doküman incelemesi ile geçekleştirilen durum tespit modelli nitel bir çalışmadır. Nitel

araştırmalarda araştırmacı, verileri teker teker okuyarak, kodlar ve kategorize eder. Bu elde ettiği kodlara ve kategorilere dayalı olarak araştırma sonuçlarını ortaya koyar (Merriam, 1998, s.58).

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın çalışma evrenini, ULAKBİM tarafından dizinlenen Türkiye adresli dergilerde yayınlanan (2006-2018), eğitim alanında yapılmış metafor çalışmaları oluşturmaktadır. Bu çerçevede çalışma evreni, toplam 259 makaleden oluşmaktadır.

2.3. Araştırma Verilerinin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerinin toplanmasında sırasıyla aşağıdaki aşamalar izlenmiştir.

Öncelikle ULAKBİM veri tabanlarında, “metafor” / “metaforik” / “imgesel” / “zihinsel imge” / “mecaz” kelimeleri ile tarama yapılarak ULAKBİM tarafından indekslenen dergilerde yer alan 527 makalelerin listesi çıkarılmıştır. Öncelikle her bir makaleye bir kod numarası verilmiştir. Kod numarasının verilmesinde öncelikle ULAKBİM veri tabanındaki sıralama dikkate alınmıştır. Makaleler ayrıntılı olarak incelenmiş ve ulaşılan makalelerden pazarlama, iletişim, iktisat, dilbilim, işletme, dil, edebiyat, görsel sanatlar, edebiyat, sağlık, psikoloji, psikiyatri, kamu yönetimi, felsefe, sinema, metafor üretme becerisi, ders kitaplarında yer alan metaforların incelemesi, metafor kullanmanın öğrenci başarısına etkisi vb.. ile ilgili olup doğrudan eğitimle bağlantısı olmayan ya da doğrudan metaforik algıları belirlemeye yönelik olmayan makaleler çalışma dışında bırakılmıştır. Son olarak tekrar sıralama yapılmış ve veri kaybını önlemek amacıyla sıra numaraları makalelerin kodunu oluşturmuştur. Makale kodları, M1, M2, M3..M259 şeklinde oluşturulmuştur.

Araştırma verilerinin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi bilimsel yöntemler kullanılarak metin ya da başka biçimlerdeki içeriklerin, mesajların özetlenmesi, sınıflandırılması, karşılaştırılması ve sayısal olarak ifade edilmesidir (Cohen, Manion, ve Morrison, 2007). İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve şimşek, 2013). İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha detaylı bir uygulamaya tabi tutulur (Yıldırım ve şimşek, 2013). İçerik analizleri genellikle görüşme metinleri, günlükler ve belgeler gibi yazılı materyallerin analizinde kullanılmaktadır (Patton, 2002). Bu yönüyle de, araştırmanın amacına uygun bir tekniktir. Bu araştırmada da bu yönlerinin yanında verileri belirli kavram ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek okuyucunun anlayacağı biçime dönüştürme amacıyla tercih edilmiştir (Freankel ve Wallen, 2005; Yıldırım ve şimşek, 2013).

Araştırmaya ait verilerin kodlanmasında genel bir çerçeve içinde yapılan kodlama türü kullanılmıştır. Bu tür kodlama, verilerin analizinden önce genel bir kavramsal yapı oluşturmak ile mümkündür. Bu kavramsal yapıya göre kodlamalar yapılır. Ancak bu esnada ortaya çıkan yeni kodlar listeye dahil edilir. Bu şekilde önceden belirlenen bir kod listesi içerik analizini yönlendirirken, tümevarımcı bir anlayışla verilerin incelenmesi sonucu ortaya çıkan veriler de, daha önceden oluşturulan kod listesine eklenir ya da yeni kodlara göre eski kodlar değiştirilir (Yıldırım ve şimşek, 2013). Bu araştırmada ilgili literatür ayrıntılı olarak incelenmiş ve incelemeler neticesinde Kozikoğlu ve Senemoğlu (2015), Yıldızlı ve diğ. (2018) ve Çalışkan ve Serçe (2018)'nin araştırmalarından faydalanılarak temalar oluşturulmuştur. Ancak araştırmanın amacına uygun

olarak farklı temalar da eklenmiştir. Bu çerçevede hazırlanan veri toplama aracı iki ayrı alan uzmanının görüşleri alınarak yeniden düzenlenmiştir. Veri toplama aracına ait temalar; 1.Çalışmanın yayınlandığı dergi, 2.Çalışma yılı ve dili, 3.Çalışmanın yazar bilgileri (sayı, cinsiyet ve meslek), 4.Çalışmanın yapıldığı şehir, 5.Çalışmanın konusu, 6.Çalışma disiplini, 7.Çalışmanın deseni, 8.Örneklem düzeyi, 9.Örneklem büyüklüğü, 10.Veritoplama araçları, 11.Veritoplama yöntemleri, 12.Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarıdır. Araştırmaya dahil edilen makaleler bu temalara göre analiz edilmiş ve bulguların sunulmasında da bu sıralama takip edilmiştir. Temalara ait kategoriler, literatürdeki ilgili makalelerin ayrıntılı incelenmesi ve içerik analizinde ortaya çıkan kodlara göre oluşturulmuştur. Son olarak temalar ve temalara ait kategoriler f değerleri ile belirtilmiş ve yorumlanmıştır.

2.4. Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda, toplanan verilerin ayrıntılı rapor edilmesi ve araştırmacıların sonuçlara nasıl ulaştığını açıklamaları, nitel araştırmalarda geçerliğin önemli ölçütleri arasında yer almaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmada, geçerliği sağlamak için bilgiyi toplama ve veri analiz süreci ayrıntılı bir şekilde raporlanmıştır. Ayrıca alan yazın taraması yapılarak, araştırma ile benzerlik taşıyan çalışmalardan faydalanılmış, böylece iç geçerlik artırılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın inandırıcılığını sağlamak için alınan bir diğer tedbir de dokümanlarla uzun süreli etkileşimdir. Verilerin analizi Haziran 2018’de başlamış olup Aralık 2019’un sonuna kadar devam etmiştir. Bu anlamda verilerin kodlanması ve analizine yeterli zaman ayrılmıştır.

Bu araştırmada verilerin gúvenirliđini sağlamak için veriler araştırmacılar tarafından ayrı ayrı kodlanmış ve böylece olası eksik ve hatalar giderilmeye çalışılmış ve araştırmacılar arasında uzlaşmaya varılmıştır.

Araştırmada ulaşılan kavramsal kategoriler altında verilen kodların söz konusu kavramsal kategoriye temsil edip etmediğini belirlemek için iki ayrı alan uzmanının góruřüne başvurulmuştur. Uzman değerlendirmesinin ardından, góruř birliğine ulaşılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmaya dahil edilen metafor çalışmalarının araştırma amacı çerçevesinde, bazı değerışkenler açısından yapılan analizlerine ait bulgular yer almaktadır. Bu bölümde sırası ile çalışmaların yayınlandığı dergilere, yayın yılı ve diline, yazar meslek, cinsiyet ve yazar sayısına, yapıldığı şehirlerle, metafor konularına, ait oldukları disiplinlere, araştırma yöntem ve desenine, örneklem düzeyine, örneklem büyüklüğüne, veri toplama araçlarına, veri analiz yöntemlerine, geçerlik ve gúvenirlik yöntemlerine göre analizlerini içeren bulgulara yer verilmiştir. Araştırma bulguları alt başlıklara göre tablolaştırılarak açıklanmış, frekans değerleri belirtilmiş ve tablo yorumları sunulmuştur.

3.1. Metafor Araştırmalarının Yayınlandığı Dergiler

ULAKBİM tarafından indekslenen dergilerde yer alan metafor çalışmalarının dergilere göre dağılımı Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarının “Yayınlandığı Dergi” lere Göre Dağılımı

Dergi Adı	f	Dergi Adı	f
1. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	6	35. Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	20
2. Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi	1	36. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
3. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	5	37. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri	9
4. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi	19	38. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi	7
5. Akdeniz Eğitim araştırmaları Dergisi	3	39. Kuramsal Eğitim Bilimi	1
6. Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi	1	40. Marmara Coğrafya Dergisi	5
7. Ana Dili Eğitimi Dergisi	2	41. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi	1
8. Anadolu Journal of Educational Sciences International	1	42. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	5
9. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1	43. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	3
10. Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	6	44. Milli Eğitim Dergisi	3
11. Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi	1	45. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	9
12. Beytulhikme an International Journal of Phiosophy	1	46. Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi	2
13. Cumhuriyet Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi	1	47. Niğde Üniversitesi Beden eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi	3
14. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	3	48. Novitas Royal: Research on Youth and Language	1
15. Değerler Eğitimi Dergisi	2	49. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	3
16. Doğu Coğrafya Dergisi	1	50. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
17. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2	51. Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi	2
18. Eğitim ve Bilim	6	52. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
19. Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi	3	53. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	3
20. Eğitimde Nitel Araştırmalar	2	54. Tarih Okulu Dergisi	1

Dergisi			
21. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi	6	55. Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi	1
22. Erzincan Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi	4	56. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
23. Eurasian Journal of Educational Research	10	57. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
24. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	4	58. Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry	4
25. Folklor / Edebiyat	1	59. Turkish Studies	39
26. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi	2	60. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi	1
27. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	3	61. Türk Fen Eğitimi Dergisi	1
28. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi	1	62. Türk Kütüphaneciliği	1
29. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	7	63. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi	1
30. İlköğretim Online	5	64. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
31. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	3	65. Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi	4
32. Journal of Education and Future	2	66. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi	1
33. Journal of Language and Linguistic Studies	1	67. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi	1
34. Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi	3	68. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi	2
		TOPLAM	259

Tablo 1 incelendiğinde, analize dahil edilen metafor araştırmalarının toplam 68 dergide yayımlandığı görülmektedir. Analiz edilen makalelerin en fazla Turkish Studies (f=39), Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi (f=20) ve Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (f=19)'nde yayımlandığı görülmektedir. Diğer dergilerde yayınlanan makale sayısı 1 ile 10 arasında değişmektedir.

3.2. Metafor Araştırmalarının “Yayın Yılı” ve “Yayın Dili”

Metafor çalışmalarının yayınlandığı yılı ve yayın diline ait bilgiler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarının “Yayın Yılı” ve “Yayın Dili”ne Göre Dağılımı

Yayın Yılı	f	Yayın Yılı	f	Yayın Dili	f
2006	1	2013	40	İngilizce	31
2007	3	2014	35		
2008	2	2015	36	Türkçe	226
2009	6	2016	48		
2010	8	2017	53	İngilizce ve Türkçe	2
2011	9	2018	4		
2012	14				
	TOPLAM	259		TOPLAM	259

Tablo 2’ye göre, analize dahil edilen makaleler yayın yılı açısından değerlendirildiğinde, 2006 yılında 1, 2007 yılında 3, 2008 yılında 2; 2009 yılında 6, 2010 yılında 8, 2011 yılında 9, 2012 yılında 14, 2013 yılında 40, 2014 yılında 35, 2015 yılında 36, 2016 yılında 48, 2017 yılında 53 ve 2018 yılında 4 makale yayınlanmıştır. 2014 yılında az bir düşüş görülmekle birlikte, metafor çalışmalarının sayısı yıllara göre giderek artan bir seyir izlemiştir. Son olarak da 2018 yılında çalışma sayısının oldukça azaldığı görülmektedir. En çok makale sayısı 2017 yılına aittir.

Makaleler yayın dili açısından incelendiğinde, Tabloya göre araştırmaların 226’sı Türkçe, 31’i İngilizce, 2’si ise hem İngilizce hem Türkçe olarak yayınlanmıştır.

3.3. Metafor Araştırmalarının “Yazar Bilgileri”

Tablo 3’de yayınların, yazar sayısı, yazar mesleği ve yazar cinsiyeti açısından elde edilmiş verileri verilmektedir

Tablo 3. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarının “Yazar Sayısı, Yazar Meslek ve Yazar Cinsiyet”e Göre Dağılımı

Yazar Sayısı	f	Yazar Meslek	f	Yazar Cinsiyet	f
1 yazarlı	93	Öğretim Elemanı	407		
2 yazarlı	112	Öğretmen	23	Kadın	248
3 yazarlı	43	Okul Yöneticisi	2		
4 yazarlı	10	Müfettiş	1		
5 yazarlı	1	Yüksek Lisans Öğrencisi	10	Erkek	243
		Doktora Öğrencisi	11		
		Belirtilmemiş	37		
TOPLAM	259	TOPLAM	259	TOPLAM	259

Tablo 3’te analize dahil edilen makalelerin yazar meslek, yazar sayısı ve yazar cinsiyetine ilişkin bilgiler sunulmuştur. Çalışmaları yürüten yazarların çoğunluğu öğretim elemanıdır (f=407). Bunu sırasıyla öğretmen (f=23), doktora öğrencisi (f=11), yüksek lisans öğrencisi (f=10), okul yöneticisi (f=2) ve müfettiş (f=1) ve izlemiştir. Görüldüğü üzere makalelerin büyük bir kısmı öğretim elemanları (üniversitelerde profesör, doçent, doktor öğretim üyesi, öğretim görevlisi, araştırma görevlisi gibi kadrolarda görev yapan) tarafından yürütülmüştür.

Analize dahil edilen çalışmaların yazar sayısı incelendiğinde, sırasıyla 2 yazarlı (f=112), 1 yazarlı (f=93), 3 yazarlı (f=43), 4 yazarlı (f=10) ve 5 yazarlı (f=1) olduğu görülmektedir. Metafor çalışmalarında makaleler 2 yazar ya da 1 yazarlı olma eğilimi göstermekle birlikte, bir çalışma en fazla 5 yazar tarafından yapılmıştır.

Toplam 259 makalenin 248’ü kadın araştırmacılar, 243’ü de erkek araştırmacılar tarafından yürütülmüştür.

3.4. Metafor Araştırmalarının Yapıldığı “Şehirler”

Metafor çalışmalarının, yapıldığı şehirlere göre dağılımı Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarının “Çalışmanın Yapıldığı Şehir”e Göre Dağılımı

Şehir	f	Şehir	f	Şehir	f	Şehir	f
Adana	7	Bursa	3	İstanbul	9	Merzifon	1
Adıyaman	2	Çanakkale	2	İzmir	7	Muğla	5
Afyon	3	Çankırı	1	Kahramanmaraş	1	Muş	2
Ağrı	1	Çorum	1	Karabük	5	Nevşehir	1
Aksaray	3	Denizli	3	Karaman	1	Niğde	2
Amasya	1	Diyarbakır	10	Kars	4	Polencia	2
Ankara	29	Düzce	1	Kastamonu	1	Rize	10
Antalya	4	Edirne	3	Kayseri	3	Sakarya	4
Artvin	2	Elazığ	11	Kırıkkale	3	Samsun	2
Aydın	2	Erzincan	1	Kırşehir	7	Siirt	4
Balıkesir	3	Erzurum	6	Kilis	2	Sivas	1
Bartın	1	Eskişehir	10	Kocaeli	2	Şanlıurfa	3
Batman	1	Gaziantep	5	Konya	12	Tekirdağ	2
Bayburt	1	Giresun	1	Kütahya	3	Tokat	7
Bilecik	1	Gümüşhane	1	Lefkoşa	4	Trabzon	6
Bişkek	1	Hakkâri	2	Malatya	5	Van	1
Bolu	4	Hatay	2	Manisa	1	Yozgat	1
Burdur	1	Isparta	1	Mersin	5	Zonguldak	2
						Belirtilmemiş	38
Toplam	67	Toplam	64	Toplam	75	Toplam	94
						TOPLAM	300

*Bazı araştırmalar birden fazla ilde yürütüldüğünden şehir sayısı toplam araştırma sayısından fazladır.

Tablo 4’te metafor çalışmalarının illere göre dağılımı verilmiştir. Çalışmaların 3 tanesi yurt dışında yapılmıştır. Türkiye’de toplam 72 ilde bu çalışmalar yürütülmüştür. Analize dahil edilen metafor çalışmalarının büyük çoğunluğunun Ankara’da (f=29) gerçekleştirildiği görülmektedir.

Analize dahil edilen çalışmaların yapıldığı diğer iller sırası ile, Konya (f=12), Elazığ (f=11), Diyarbakır (f=10), Eskişehir (f=10), Rize (f=10), İstanbul (f=9), Adana (f=7), İzmir (f=7), Kırşehir (f=7), Tokat (f=7), Erzurum (f=6), Trabzon (f=6)'dır. Diğer illerde yapılan çalışma sayısı 1 ile 5 arasında değişmektedir. Metafor çalışmaları bazı şehirlerde yoğunluk göstermekle birlikte, Türkiye'de yer alan illerin büyük çoğunluğunda çalışmaların yapıldığı görülmektedir.

3.5. Metafor Araştırmalarının “Konu/Kavramları”

Metafor araştırmalarının konularına göre dağılımları Tablo 5’de belirtilmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarının “Metafor Konusu”na Göre Dağılımı

Konu	f	Konu	f	Konu	f
Açık uçlu madde	1	Genleşme	1	Öğrenci	5
Adalet	1	Geometri	1	Öğrenme yetersizliği olan öğrenciler	1
Ahilik	1	Göç	1	Öğrenme	1
Akademisyen	1	Görme engelliye okuma yazma öğretmek	1	Öğretim elemanı	1
Akciğer	1	Görsel okuryazarlık	1	Öğretme	1
Alan derslerini yürüten öğretim elemanları	1	Görsel sanatlar dersi	1	Öğretmen bekâr ise	1
Alan öğretimi derslerini yürüten öğretim elemanları	1	Görsel sanatlar öğretmeni	1	Öğretmen derste	1
Anlaşmazlık	1	Hayat bilgisi dersi	1	Öğretmen eğitimcisi	1
Antropoloji	1	Hedef	1	Öğretmen emekliliği yaklaştığında	1
Arama motoru kullanarak bilgi aramak	1	Hikaye	1	Öğretmen evli ise	1
Araştırma görevlileri	1	Hoşgörü	2	Öğretmen göreve yeni başladığında	1
Araştırma görevlisi	1	Hukuk	1	Öğretmen	14

Arkeoloji	1	İdeal okul	1	Öğretmenlik formasyon eğitimi	1
Ayırt etme	1	İklim	1	Öğretmenlik mesleği	2
Ayrımcılık Karşıtı Eğitim Programı	1	İlkokuma yazma	1	Öğretmenlik meslek bilgisi derslerini yürüten öğretim elemanları	1
Bağımsızlık	1	İnce bağırsak	1	Öğretmenlik	2
Bağışlayıcılık	1	İngilizce öğrenen	1	Ölçme ve değerlendirme dersi	1
Barış	1	İngilizce öğrenme	1	Örgütsel kültür	1
Beden eğitimi dersi	1	İngilizce öğrenmek	1	Özel eğitim	1
Bilgi	1	İnternet	2	Özel eğitime gereksinimi olan birey	1
Bilgisayar öğretmeni	1	İş	1	Özgürlük	1
Bilgisayar	3	İşitme engelliye okuma yazma öğretmek	1	Özgüven	1
Bilim insanı	3	İyimserlik	1	Paylaşma	1
Bilim sanat merkezi	1	Japonca	1	Pedagojik formasyon	2
Bilim	3	Kadın akademisyen	1	Problem kurma	1
Bilimsel araştırma	1	Kadın	1	Program geliştirme	1
Birleştirilmiş sınıf	1	Kalın bağırsak	1	Psikoloji	1
Birleştirilmiş sınıflı okul	1	Kalp	1	Psikolojik danışma	1
Birlik	1	Kanaatkarlık	1	Rafting	1
Biyoloji	3	Kariyer	1	Rehber öğretmen (psikolojik danışman)	2
Biyoteknoloji	1	Kendini analiz etme	1	Rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümü mezunları	1
Böbrek	1	Kendini kontrol	1	Roman	1
Büzülme	1	Kimya	3	Sabır	2
Cep telefonu	1	Kimyasal değişim	1	Sağlıklı yaşam	1
Cesaret	1	Kitap	2	Sahip olduğu özellikler düşünüldüğünde bir meslek olarak sınıf öğretmenliği	1
Ceza	1	Konuşma	2	Sanat tarihi	1
Coğrafya	5	Kopye çekmek	1	Sanatçı	1
Cömertlik	1	Kps	1	Saygı duyma	1
Çanakkale savaşı	1	Kur'an-ı Kerim	1	Saygı	1
Çevre kirliliği	1	Kültürel miras	1	Sebatkarlık	1
Çevre sorunları	1	Kültürün dil ile ilişkisi	1	Sınav	1
Çevre	3	Küresel ısınma	1	Sınıf öğretmeni	1
Çocuk eğitimi	1	Kütüphane	1	Sınıf	1
Çocuk hakları	1	Laiklik	1	Siyaset bilimleri	1
Çocuk	2	Liderlik	3	Siyaset	1
Çoktan Seçmeli Madde	1	Matematiği öğrenemeyen öğrenci	1	Sorumluluk	1

Darbe	1	Matematiği öğrenmek	1	Sosyal bilgiler	1
Değer	1	Matematiği öğrenmek	1	Sosyal bilgiler ders kitabı	1
Değerlendirme	1	Matematiği öğretmek	1	Sosyal bilgiler dersi öğretmeni	1
Değerler eğitimi	1	Matematik dersi	1	Sosyal bilgiler dersi	4
Demokrasi	2	Matematik dersinde öğrencinin verdiği örnekler	1	Sosyal bilgiler dersindeki sınıf ortamı	1
Denetim	1	Matematik dersinde öğretmenin verdiği örnekler	1	Sosyal bilgiler dersinin işlenişi	1
Denetlenen	1	Matematik öğrenmek	1	Sosyal bilgiler öğretmeni	2
Denetmen	1	Matematik öğretimi	1	Sosyal bilgiler	2
Devlet	1	Matematik öğretmeni	1	Sosyal bilimler	1
Dinleme	2	Matematik problemi	3	Sosyoloji	1
Disiplin	1	Matematik	3	Şefkat	1
Doğa	3	Matematikteki cebirsel örnekler	1	Şiir	2
Doğayı sevme	1	Matematikteki görsel örnekler	1	Tarih	3
Doğru sözlülük	1	Merak	1	Teknoloji	3
Dostluk	1	Merhamet	1	Teknolojik pedagojik alan bilgisi	1
Drama	1	Mide	1	Teog	1
Dünya	1	Mikroskop	1	Turizm	1
Dürüstlük	1	Minnettarlık,	1	Tüm hayata ilgi duyma	1
Düşünme	1	Mutluluk	1	Türk eğitim sistemi	1
Edebiyat	2	Müdür yardımcısı	2	Türkçe dilbilgisi	1
Eğitim planlaması süreçleri	1	Müfettiş	2	Türkçe öğretmeni	1
Eğitim programı	3	Müzik dersi	1	Türkçe sözlük	1
Eğitim programının sahip olduğu özellikler düşünüldüğünde mevcut program	1	Müzik öğretmeni	1	Türkçe	4
Eğitim sistemi	1	Nasreddin hoca	1	Uygulama öğretmeni	1
Eğitim	2	Nezaket	1	Uzay	1
Eğitimde program geliştirme dersi	1	Nitel araştırma yapmak	1	Üniversite hayatında aile	1
E-kitap	1	Nitel araştırma	1	Üniversite hayatında arkadaşlar	1
Ekonomi	1	Nitel araştırmacı	1	Üniversite hayatında başarılı olamama ve	1

El yazısı öğrenmek	1	Okul kültürü	1	başaramama korkusu Üniversite hayatında başarılı olmak	1
El yazısı öğretmek	1	Okul müdürü	5	Üniversite hayatında hocalar	1
Eleştirel yazma	1	Okul öncesi dönem çocuğu için oyuncak	1	Üniversite hayatında sınavlara çalışmak	1
E-okul veli bilgilendirme sistemi	1	Okul öncesi eğitim	1	Üniversite hocası	1
E-okul yönetim bilgi sistemi	1	Okul öncesi öğretmeni	4	Üniversite	6
Erkek	1	Okul öncesi velisi	1	Üstün yetenekli çocuk	1
Ermeni tehrici	1	Okul yöneticisi	1	Vatan	1
Esnek çalışma	1	Okul	16	Vatandaşlık	1
Etkileşimli e-kitap	1	Okullarda uygulanan ölçme ve değerlendirme uygulamaları	1	Veli	1
Evlilik	1	Okulumun binası	1	Yabancı dil ders kitabı	1
Evrensel sevgi	1	Okuma yazma bilen bir insan	1	Yabancı dil sınıfı	1
Facebook	1	Okuma yazma bilmeyen bir insan	1	Yabancı dil	1
Fakülte	1	Okuma yazma	1	Yapılandırmacı öğretmen	2
Felsefe	2	Okuma	2	Yardımlaşma	1
Fen bilimleri dersi	1	Olimpiyat	1	Yardıms severlik,	1
Fen bilimleri öğretmeni	1	Ortaöğretim öğretmenleri	1	Yaşam boyu öğrenme	1
Fen laboratuvarı	1	Otizm spektrum bozukluğu	2	Yazı yazmak	1
Fen ve teknoloji dersi	2	Oyun	1	Yazma	2
Fizik	1	Ödül	1	Yetenek yönetimi	1
Fiziksel değişim	1	Öğrenci merkezli öğrenme stratejisi	1	Yetişkin eğitimi	1
Gençlik lideri	1	Öğrenci velisi	1	Zamanı kullanma	1
Genetiği değiştirilmiş gıdalar	1	Öğrenci yetiştirmek	1	Zihinsel engelliye okuma yazma öğretmek	1
Genetiği değiştirilmiş organizmalar	1				
TOPLAM 289					

Tablo 5’de araştırma kapsamında analiz edilen makalelerin konularına göre dağılımı verilmiştir. Makalelerde en çok araştırılan kavramlar sırasıyla okul

(f=16), öğretmen (f=14), üniversite (f=6), öğrenci (f=5), coğrafya (f=5) 'dır. Diğer metafor konularının çalışma sıklığı 1 ile 3 arasında değişmektedir.

Tabloya göre, 2006 yılından bugüne toplam 289 kavrama ait metafor çalışması yapılmıştır.

3.6. Metafor Araştırmalarında Disiplinler

Metafor araştırmalarında ele alınan disiplinlere ait bilgiler Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarının “Disiplinlere” Göre Dağılımı

Metaforlara Bakılan Disiplinler	f	Metaforlara Bakılan Disiplinler	f
Sosyal Bilgiler Eğitimi	35	Yabancı Diller Eğitimi	7
Türkçe ve Türk Dili Edebiyatı Eğitimi	19	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	7
Fen Bilgisi Eğitimi	17	Güzel sanatlar	6
Sınıf Eğitimi	14	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	6
Matematik Eğitimi	12	Beden Eğitimi ve Spor	4
Okul Öncesi Eğitimi	11	Genel	124
Özel Eğitim	9	TOPLAM	271

*Çalışma disiplinlerinin belirlenmesinde, ele alınan kavramın (metaforun) makale bütünlüğü içinde ait olduğu alan göz önünde bulundurulmakla birlikte uygulama yapılan çalışma grubunun türü de disiplinin belirlenmesine temel teşkil etmiştir. Bazı araştırmalarda birden fazla disiplin alanı ile ilişkili olduğundan, disiplin sayısı toplamı araştırma sayısı toplamından fazladır.

Tablo 6 incelendiğinde, çalışmaların çoğunluğunun “genel” kategorisinde yer aldığı görülmektedir. Bu kategoride yer alan konu/ kavramlar eğitimle ilgili genel kavramlardan (öğretmen, öğretmenlik mesleği, okul, kütüphane, kitap, yetişkin eğitimi vb.) oluşmaktadır (n=124). Diğer çalışmalara ait disiplinler elde edilen verilere göre toplam 12 kategori altında bir araya getirilmiştir. Bu kategoriler de

sırası ile, Sosyal Bilgiler Eğitimi (35), Türkçe ve Türk Dili Edebiyatı Eğitimi (19), Fen Bilgisi Eğitimi (17), Sınıf Eğitimi (14), Matematik Eğitimi (12), Okul Öncesi Eğitimi (11), Özel Eğitim (9), Yabancı Diller Eğitimi (7), Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (7), Güzel Sanatlar (6), Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (6), Beden Eğitimi ve Spor (4)'dur.

3.7. Metafor Araştırmalarında Yöntem/Yaklaşım ve Desen

İncelenen metafor araştırmalarında kullanılan yöntem/yaklaşım ve desenlere ait veriler Tablo 7'de bulunmaktadır.

Tablo 7. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarının “Araştırma Yöntem/Yaklaşım ve Deseni”ne Göre Analizi

Metafor Araştırmalarında Yöntem/Yaklaşım ve Desen	f
Araştırma Yöntem/Yaklaşımının Belirtilip Desenin Açıkça Belirtilmediği Çalışmalar	
<i>Tarama Modelinde çalışma</i> (Tarama modeli/Betimsel çalışma/Betimsel tarama modeli/ilişkisel tarama modeli)	29
<i>Tarama Modelinde ve Nitel Çalışma</i> (Nitel yöneme uygun betimsel çalışma/Betimsel tarama modelinde nitel çalışma/Tarama modelinde nitel çalışma)	12
<i>Nitel Araştırma</i>	33
<i>Karma Yöntem Araştırması</i>	8
Araştırma Desenin Belirtilmediği Çalışmalar	
<i>Olgu bilim Deseni</i> (Olgu bilim deseninde/Nitel olgu bilim deseninde/Betimsel tarama modelinde, olgu bilim deseninde)	146
<i>Durum Çalışması</i> (Nitel durum çalışması/Betimsel nitelik taşıyan durum çalışması)	6
Yöntem ya da Desenin Belirtilmediği Çalışmalar	25
TOPLAM	259

Tablo 7'de metafor çalışmalarının yöntem ve desenlerine ilişkin betimsel bulgular sunulmuştur. 82 makalede araştırma yöntemi belirtilmekle birlikte,

araştırma deseni açıkça belirtilmemiş; 152 makalede ise araştırma deseni belirtilmiştir. Desenin belirtildiği bu çalışmaların büyük çoğunluğunda (araştırma deseni “Olgu bilim deseni” (f=146) olarak ifade edilmiştir. Bu araştırmalarda araştırma deseni, “Olgu Bilim deseninde, nitel olgu bilim deseninde, betimsel tarama modelinde ve olgu bilim deseninde” gibi farklı söylemlerle isimlendirilmiştir. Desenin belirtildiği çalışmalar içinde araştırma desenini “Durum çalışması” olarak belirten çalışma sayısı oldukça azdır (f=6). Durum çalışması deseni, “Nitel durum çalışması, betimsel nitelik taşıyan durum çalışması” gibi söylemlerle ifade edilmiştir.

Araştırma yöntem/yaklaşımın belirtilip desenin açıkça belirtilmediği araştırmalarda ise, yöntem/yaklaşım bilgisi en çok “Nitel araştırma” olarak ifade edilmiştir (f=33). 29 araştırmada ise, yöntem bilgisi; “Tarama modeli” olarak belirtilmiştir. Tarama modeli, araştırmacılar tarafından, “Betimsel çalışma, betimsel tarama modeli, tarama modeli, ilişkiyel tarama modeli” gibi söylemlerle isimlendirilmiştir. 12 araştırmada ise yöntem hem “Tarama modelinde” hem de “Nitel çalışma” olarak bir arada verilmiştir. Bu kategoride yöntem bilgisi “Nitel yöntemeye uygun betimsel çalışma, betimsel tarama modelinde nitel çalışma, tarama modelinde nitel çalışma” olarak açıklanmıştır. En az tercih edilen yöntem “Karma yöntem”dir. Bununla birlikte toplam 25 araştırmacının araştırma yöntem/desen bilgisi belirtilmemiştir.

3.8. Metafor Araştırmalarında Örneklem Düzeyi

Tablo 8’de metafor çalışmalarının örneklem düzeyine ait bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarının “Örneklem Düzeyi”ne Göre Analizi

Örneklem Düzeyi	f	Örneklem Düzeyi	f
-----------------	---	-----------------	---

Öğretim Elemanı	8	Ortaokul Öğrencisi (5.-8. Sınıf)	31
Okul Yöneticisi	8	Lise Öğrencisi	24
Öğretmen	41	Bilsem Öğrencisi	4
Müfettiş	1	Üniversite Öğrencisi (Eğitim Fakültesi Dışından)	16
Öğrenci Velisi	3	Yüksek Lisans Öğrencisi	3
Okul Öncesi Öğrencileri	1	Öğretmen Adayı (Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan):	13
İlkokul Öğrencisi (1.-4. Sınıf)	9	Öğretmen Adayı (Eğitim Fakültesinde Öğrenim Gören):	115
İlköğretim Öğrencisi (1.-8. Sınıf)	15	Diğer	4
TOPLAM			296

*Bazı araştırmalar birden fazla çalışma grubu türü ile yürütüldüğünden, çalışma grubu toplam sayısı analize dahil edilen çalışma sayısından fazladır. Ayrıca, Bilsem öğrencileri aynı zamanda ilköğretim öğrencisi ve ortaokul öğrencisi olduğundan, iki kategoride kodlanmıştır. Benzer şekilde, iki çalışmadaki yüksek lisans öğrencileri aynı zamanda öğretmen olduklarından, iki kategoride kodlanmıştır.

Yukarıdaki tabloda, analize dahil edilen metafor çalışmalarının örneklem düzeyi dağılımı ile ilgili bulgulara yer verilmiştir. Bulgular incelendiğinde, analize dahil edilen metafor çalışmalarının örneklem düzeyi açısından çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. 2006'dan bu yana yapılan makaleler incelendiğinde, çalışmaların en fazla öğretmen adayları ile gerçekleştirildiği görülmüştür. Toplam 115 araştırma eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarıyla yürütülmüştür. Metafor çalışmalarını gerçekleştiren yazarların büyük çoğunluğunun öğretim elemanı olması, öğretmen adaylarının kolay ulaşılabilir durumda olması nedeniyle tercih ettikleri düşünülebilir. Araştırmalarda ikinci sırada tercih edilen örneklemini öğretmenler oluşturmuştur. Toplam 41 araştırma, öğretmenlerle gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde öğrencilerin örneklem düzeyini oluşturduğu araştırmalar az sayıdadır.

3.9. Metafor Araştırmalarında “Örneklem Büyüklüğü”

Metafor araştırmalarının örneklem büyüklüğüne ait veriler Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarının “Örneklem Büyüklüğü”ne Göre Dağılımı

Örneklem Büyüklüğü	f	Örneklem Büyüklüğü	f	Örneklem Büyüklüğü	f	Örneklem Büyüklüğü	f
1-50	22	301-350	9	601-650	2	951-1000	2
51-100	39	351-400	9	651-700	2	1051-1100	1
101-150	59	401-450	4	701-750	1	1201-1250	1
151-200	45	451-500	4	751-800	1	1601-1650	1
201-250	15	501-550	5	851-900	1	1651-1700	1
251-300	29	551-600	4	901-950	1	2801-2850	1
TOPLAM							259

Analize dahil edilen makalelerdeki çalışma grubu sayısı 2 ile 2847 arasında değişmektedir. Çalışmalarda en çok tercih edilen çalışma grubu büyüklüğü sırası ile 101-150 (f=59); 151-200 (f=45); 51-100 (f=39); 251-300 (f=29); 1-50 (f=22) ve 201-250 (f=15) arasındadır. Örneklem büyüklüğü açısından araştırmalarda en çok 101-150 arasında kişi ile çalışma eğilimi olduğu görülmektedir.

3.10. Metafor Araştırmalarında “Veri Toplama Araçları”

Tablo 10’da metafor araştırmalarında kullanılan veri toplama araçlarına ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 10. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarının “Çalışmada Kullanılan Veri Toplama Araçları”na Göre Analizi

Veri Toplama Aracı	f	
Araştırma Formu (Genel)	“X.....gibidir/benzer (/benzetirim/benzetiyorum/benzemektedir.); çünkü.....”	233
	“X neye benzer/benzetirsiniz? Niçin?”	3
	“X denilince aklınıza gelen ilk ifadeyi, kelime/kelimeleri yazınız.”	1
	“X ne anlama gelmektedir? Ve X neyi içerir?”	1
	“X kavramı farklı sözcüklerle nasıl ifade edilebilir? Neden?”	1
	“X tanımlamanız istense bunu tanımlamak için hangi metaforu kullanırdınız? Özellikle bu metaforu kullanma nedeninizi açıklar mısınız?”	1
	“X’i bir canlı veya nesneye benzetseydiniz bu ne olurdu? Neden?”	1
	“X’i canlı ve cansız bir varlığa, bir nesneye, ya da herhangi bir şeye benzetmeniz istense mecazi olarak neye benzetirsiniz? Nedenlerini açıklar mısınız?”	2
	“X’i canlı, cansız bir varlığa, bir nesneye, bir tarihi kişiliğe, bir bitkiye ya da herhangi bir şeye benzetmeniz istense neye benzetirsiniz? Nedenlerini açıklar mısınız?”	2
	“X’i somut, soyut bir şeye, varlığa benzetmenizi istesem neye benzetirdiniz? Niçin? Gerekçeleri ile açıklar mısınız?”	2
Araştırma Formu	“Eğer X (meyve, renk, oyun, çizgi film kahramanı) olsaydı, olurdu, çünkü,.....”	1

(Metaforun önceden belirlenmiş temalara göre isimlendirildiği)	“X, bir evin (mutfak, balkon, banyo, yatak odası, bahçe, salon ve misafir odası).....dır (dir, dur). Çünkü.....”	1
	“Elinde sihirli bir değnek olsaydı X'i hangi hayvana benzetirdin?”	1
Ölçek /anket	Belirli temalara göre hazırlanmış likert tipli ölçek ile	8
Belirtilmemiş:		6
TOPLAM		264

*Tabloda “X”, metafora bakılan kavram yerine kullanılmıştır.

*Bazı araştırmalarda, metafor belirlemek için birden fazla ölçme aracı kullanılmıştır (soru formu ile birlikte ölçek/anket kullanılmıştır). Bu nedenle ölçme aracı sayısı toplam araştırma sayısından fazladır.

Tablo 10'a göre, araştırma verilerinin toplamasında çoğunlukla, “x.....gibidir/benzer; çünkü,” şeklinde verilen ifadenin doldurulmasını gerektiren genel bir araştırma formu kullanılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, metafor araştırmalarında öncü sayılabilecek nitelikte ilk çalışmalar arasında yer alan Saban, Koçbeker ve Saban (2006) araştırmalarında “*öğretmen.....gibidir; çünkü*” ifadesini veri toplama aracı olarak kullanmış ve ifadede yer alan boşlukların doldurulması ile araştırma verilerine ulaşmışlardır. Bu anlamda metaforik algıların belirlenmesinde, literatürdeki birçok çalışmanın (f=233) sadece metafora bakılan kavramı değiştirmek suretiyle bu formla verileri topladığı görülmüştür. Bazı araştırmalarda kısmen şekilsel bir değişikliğe gidilerek “gibidir” yerine “benzer/benzetirim/benzemektedir” gibi ifadelerin de kullanıldığı görülmüştür. Bu araştırmaların tümünde ölçme araçları anlamsal olarak farklılık arz etmediği için aynı kategoride değerlendirilmiştir. 14 çalışmada ise, araştırma formlarında ifadede yer alan boşluğun tamamlanması yerine soru formu kullanılmıştır. Her iki grupta da katılımcıların zihnindeki metaforların belirlenmesi tümüyle katılımcılara bırakılmıştır ve bu şekilde tamamlanan araştırma sayısı, araştırma kapsamına alınan çalışmaların büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Araştırmaların küçük bir kısmında kullanılan araştırma formu (f=3) araştırmacının önceden belirlemiş olduğu temalara göre cevap bulmuştur.

Toplam 8 araştırmada ise, anket/ölçek ile verilerin toplandığı görülmüştür. 6 araştırmacının ise veri toplama aracı belirtilmemiştir.

3.11. Metafor Araştırmalarında “Veri Analiz Yöntemi”

Metafor araştırmalarında kullanılan verilerin analiz yöntemlerine ait veriler Tablo 11’de yer verilmiştir.

Tablo 11. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Çalışmalarında metaforların belirlenmesinde kullanılan “Veri Analiz Yöntemi”ne Göre Analizi

Analiz Yöntemi	f
İçerik Analizi	187
Betimsel Analiz	13
Nicel Veri Analiz Yöntemleri (aritmetik ortalama, standart sapma, ki kare, korelasyon, t testi,..)	17
Belirtilmemiş	60
TOPLAM	277

*Bazı araştırmalarda birden fazla analiz yöntemi kullanıldığından veri analiz sayısı, toplam araştırma sayısından fazladır.

Yukarıdaki tabloda araştırma kapsamında analize dahil edilen makalelerin açıklanan veri analizleri hakkında betimsel bulgular yer almaktadır. Araştırmalar veri analiz yöntemleri açısından incelendiğinde, verilerin analizinde 187 çalışmada içerik analizi, 13 çalışmada betimsel analiz; 17 çalışmada nicel veri analiz yöntemleri kullanılmıştır. 60 araştırmacının ise, veri analiz yöntemi belirtilmemiştir. Son olarak, veri analiz yöntemi belirtilmemiş araştırmaların 18 inde veri analiz yöntemi olarak Saban, Koçbeker ve Saban (2006)’ın araştırmalarında uyguladıkları veri analiz adımlarına uygun bir şekilde analiz sürecini gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir.

3.12. Metafor Araştırmalarında “Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları”

Tablo 12’de Metafor araştırmalarında yer verilen geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına dair bulgular sunulmuştur.

Tablo 12. Araştırmaya Dahil Edilen Metafor Araştırmalarının “Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları”na Göre Analizi

Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları	f
Güvenirlik katsayısı hesaplama	150
Uzman görüşü alma	126
Ayrıntılı raporlama	106
Doğrudan alıntılara yer verme	46
Birden fazla kodlayıcı arasında görüş birliğine varma	22
Literatürdeki ilgili araştırmalar arası tutarlılık sağlanma	11
Katılımcı onayı alma	6
Örneklemede Maksimum çeşitlilik sağlama	4
Verilerin aynı araştırmacı tarafından birden fazla kez kodlanması	3
Dil geçerliği için araştırma öncesi ön uygulama yapma	2
Katılımcılarla uzun süreli etkileşim	1
Dökümanlarla uzun süreli etkileşim	1
Geçerlik, güvenilirlik belirtilmemiş	58
TOPLAM 536	

Tablo 12’de analize dahil edilen çalışmaların geçerlik ve güvenilirlik yöntemleri verilmiştir. Tablo 12’ye göre araştırmacıların en çok güvenilirliğe ilişkin tedbirler aldıkları görülmüştür. Araştırmalar güvenilirlik bakımından incelendiğinde, 150 çalışmada güvenilirlik katsayısının hesaplandığı, 126 çalışmada uzman görüşüne başvurulduğu, 22 araştırmada kodlayıcılar arasında görüş birliğine varıldığı, 3 araştırmada verilerin aynı araştırmacı tarafından birde fazla kez kodlandığı belirtilmiştir.

Araştırmalar geçerlik bakımından incelendiğinde ise, 106 araştırmada ayrıntılı raporlama, 46 araştırmada doğrudan alıntılara yer verme, 11 araştırmada literatürdeki ilgili araştırmalar arası tutarlılık sağlama, 6 araştırmada katılımcı onayı alma, 2 araştırmada dil geçerliği için araştırma öncesi ön uygulama yapma, 1 araştırmada katılımcılarla uzun süreli etkileşim, 1 araştırmada ise dokümanlarla uzun süreli etkileşim sağlandığı belirtilmiştir. 58 araştırmanın geçerlik ve güvenilirlik yöntemleri belirtilmemiştir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada, ULAKBİM tarafından dizinlenen dergilerde yayımlanmış 2006-2018 yılları arasındaki eğitimle ilgili metafor çalışmaları alt problemlerde belirtilen bazı değişkenlere göre incelenmiş ve elde edilen bulgular ve yorumlar sunulmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre, analiz edilen makalelerin en fazla, Turkish Studies, Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi ve Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisinde yayınlandığı görülmektedir. Makalelerin çoğunluğu iki yazarlıdır ve öğretim elemanları tarafından yürütülmüştür. Cinsiyet açısından yazar sayıları birbirine oldukça yakındır. Çalışmaların en çok Konya, Elazığ, Diyarbakır, Eskişehir, Rize, İstanbul gibi şehirlerde yapıldığı görülmüştür. Araştırmalar yayın yılı açısından incelendiğinde, eğitimle ilgili ilk metafor çalışmasının 2006 yılında yapıldığı, 2013 yılına kadar yavaş artan bir seyirle yıllara göre yayın sayısının giderek arttığı görülmüştür. 2013 yılında ise, yayın sayısı oldukça yükselmiştir. Yıllara göre en yüksek sayı 2017 yılına aittir. Bu çalışmaların çok büyük bir kısmı Türkçe olarak yayımlanmıştır.

Çalışmalar metaforlara bakılan konu/kavramlar açısından incelendiğinde ise, en çok çalışılan kavram/konular; “okul”, “öğretmen”, “üniversite”, “öğrenci”, “coğrafya” gibi eğitimle ilgili genel kavramlar olmuştur. Bu bağlamda,

araştırmaya dahil edilen çalışmaların disiplinleri incelendiğinde de çalışmaların en çok “genel (ait olduğu bir disiplin olmayan)” başlığı altında değerlendirildiği görülmüştür. Disiplin olarak bu başlığı, Sosyal Bilgiler takip etmiştir. Gerek ele alınan konu/kavram gerekse çalışmaların ait oldukları disiplin açısından bu durum, araştırmaların daha çok spesifik bir alanla ilgili olmaktan ziyade çoğunluğu ilgilendiren ya da çoğunluğun bildiği kavramların tercih edildiğinin bir göstergesidir.

ULAKBİM tarafından dizinlenen dergilerde yayımlanan metafor makalelerinin araştırma yöntem ve desenleri incelendiğinde, bazı araştırmaların sadece araştırma yöntemini belirtmekle birlikte, araştırma desenini belirtmedikleri; öte yandan, araştırmaların büyük çoğunluğunun araştırma desenini açıkça belirttiği görülmüştür. Desenin açıkça belirtildiği çalışmaların büyük çoğunluğu araştırma desenini “olgu bilim” deseni olarak ifade etmişlerdir. Durum çalışması deseni, Nitel durum çalışması/betimsel nitelik taşıyan durum çalışması gibi söylemlerle ifade edilmiştir.

Bazı araştırmalarda ise, araştırma yöntemi belirtilmiş, desen açıklanmamıştır. Araştırma yöntem/yaklaşımın açıkça belirtilip desenin açıkça belirtilmediği araştırmalarda, yöntem/yaklaşım bilgisi en çok nitel araştırma olarak ifade edilmiştir. Bazı araştırmalarda ise, yöntem bilgisi; “tarama modelinde” olarak belirtilmiştir. Tarama modeli de araştırmacılar tarafından, betimsel çalışma, betimsel tarama modelinde, tarama modelinde, ilişkisel tarama modelinde gibi söylemlerle isimlendirilmiştir. Araştırma yöntemlerini isimlendirmedeki bu farklılığın nedeni araştırma yöntemlerine ilişkin sınıflamaların farklı kaynaklarda farklı şekillerde yapılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Analize dahil edilen metafor çalışmalarının çalışma grubu türü, öğretmen adayı, öğretmen, öğrenci, okul yöneticisi ve müfettişlerden oluşturulmuştur.

Çalışmaların en fazla eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adayları ile gerçekleştirildiği görülmüştür. Metafor çalışmalarını gerçekleştiren yazarların büyük çoğunluğunun öğretim elemanı olması, öğretmen adaylarının kolay ulaşılabilir durumda olması nedeniyle tercih edildiğini düşündürmektedir. Araştırmalarda ikinci sırada tercih edilen örneklem grubunu öğretmenler oluşturmuştur. Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde öğrencilerin örneklem grubunu oluşturduğu araştırmalar az sayıdadır. Öte yandan, araştırmalarda en fazla tercih edilen çalışma grubu büyüklüğü 101-150 arası olmuştur.

ULAKBİM indeksli metafor makaleleri araştırma verilerinin toplamasında çoğunlukla, x.....gibidir/benzer; çünkü, şeklindeki bir açık uçlu görüşme formu kullanılmıştır. Alan yazın incelendiğinde metafor araştırmalarında öncü sayılabilecek nitelikte ilk çalışmalar arasında yer alan Saban, Koçbeker ve Saban (2009) araştırmalarında “öğretmen....gibidir.....çünküifadesini veri toplama aracı olarak kullanmış ve ifadede yer alan boşlukların doldurulması ile araştırma verilerine ulaşmışlardır. Bu anlamda metaforik algıların belirlenmesinde, literatürdeki birçok çalışmanın (f=203) sadece metafora bakılan kavramı değiştirmek suretiyle bu formla verileri topladığı görülmüştür. Bazı araştırmalarda kısmen şekilsel bir değişikliğe gidilerek gibidir yerine benzer/benzetirim/benzemektedir gibi ifadelerin de kullanıldığı görülmüştür. Bazı araştırma formlarında ifadede yer alan boşluğun tamamlanması yerine soru formu kullanılmıştır. Her iki grupta da katılımcıların zihnindeki metaforların belirlenmesi tümüyle katılımcılara bırakılmıştır ve bu şekilde tamamlanan araştırma sayısı, araştırma kapsamına alınan çalışmaların büyük bir bölümünü oluşturmuştur. Az sayıda araştırmada ise metaforların önceden belirlenmiş temalara göre belirlendiği görülmüştür. Bu çalışmalarda metaforların bir hayvana, evin bir odasına...vb. benzetilmesi istenmiştir. Anket/ölçek ile verilerin

toplandığı çalışmalarda da benzer durum söz konusudur. Bunun dışındaki çalışmalarda metafor seçimi katılımcılara bırakılmıştır.

Araştırma kapsamında analize dahil edilen çalışmalar, veri analiz yöntemi olarak içerik analizi, betimsel analiz ve nicel veri analiz yöntemleri kullanmışlar ve en çok tercih edilen veri analiz yöntemi “içerik analizi” olmuştur. Bir kısım araştırmada ise birden fazla analiz yöntemi kullanılmıştır. Örneğin, nicel veri analiz yöntemleri ölçek/anketle verilerini elde edilen çalışmalarda tercih edilmiş, bazı araştırmalarda ise bu yöntemler araştırma verilerini daha ayrıntılı yorumlamak amacıyla da kullanılmıştır. Ancak araştırmaların neredeyse tamamında araştırma verileri f ve % ile açıklanmıştır.

Analize dahil edilen çalışmalar geçerlik ve güvenilirlik yöntemleri açısından incelendiğinde ise, araştırmacıların en çok güvenilirliğe ilişkin tedbirler aldıkları görölmüştür. Araştırmalarda güvenilirliği artırmak amacıyla, güvenilirlik katsayısı hesaplama ve uzman görüşüne başvurma en çok tercih edilen yöntemlerden olmuştur. Araştırmalar geçerlik bakımından incelendiğinde ise, araştırmalarda en çok ayrıntılı raporlama, araştırmada doğrudan alıntılara yer verme gibi tedbirlerin alındığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak Türkiye’de ULAKBİM indeksli dergilerde yapılan metafor çalışmalarının var olan metaforik algıları belirlemeye yönelik çalışmalar olduğu görölmektedir. Özellikle metaforik algıların incelendiği kavramların çoğunluğu okul, öğretmen gibi kavramlardan oluştuğu düşünüldüğünde sadece bu konudaki algıların belirlenmesiyle değil aynı zamanda ihtiyaç duyulduğu takdirde bireylerin zihinsel haritalarını olumlu yönde değiştirecek tedbirlerin alınmasına yönelik çalışmaların yapılması alana önemli katkı sağlayacaktır. Ayrıca bu çalışmalar en çok öğretmen adayları ile yürütölmüş; okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde öğrencilerin örneklem grubunu oluşturduğu

araştırmalar az sayıda kalmıştır. Öğretmen adaylarının algılarının belirlenmesi mesleklerine yönelik tedbirlerin alınmasında önemli görülmektedir. Bu bakımdan çalışmalarda öğretmen adaylarına yer verilmesi önemlidir. Ancak öğrenciye yönelik yapılan çalışmaların azlığı düşünüldüğünde, öğrenciye yönelik çalışmaların artırılması yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

- Cebeci, O. (2013). *Metafor ve şiir dilinin yapısal özellikleri*. İstanbul: İthaki Yayınları.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th ed.). New York, NY: Routledge. 25.Ağustos.2018 tarihinde erişilmiştir. Erişilme Adresi: <https://gtu.ge/Agro-Lib/RESEARCH%20METHOD%20COHEN%20ok.pdf>
- Coşkun, M. (2010). Lise Öğrencilerinin İklim Kavramıyla İlgili Metaforları (Zihinsel İmgeleri). *Turkish Studies. International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish and Turkic*, 5(3). DOI: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.1255> Erişilme Adresi: <http://www.turkishstudies.net/DergiTamDetay.aspx?ID=1255> Erişilme Tarihi: 25.Ağustos.2018.
- Çalışkan M.& Serçe H. (2018). Türkiye’de Eğitim Alanındaki Eylem Araştırması Makaleleri: Bir İçerik Analizi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19 (1), 57-79. Erişilme adresi: <http://kefad.ahievran.edu.tr/InstitutionArchiveFiles/f44778c7-ad4a-e711-80ef-00224d68272d/d1a3a581-af4a-e711-80ef->

- 00224d68272d/Cilt19Sayı1/b1d0aa7e-e12e-476c-8969-26d0eb3ea2ba_20180215009.pdf (Erişilme Tarihi: 28.Austos.2018)
- Fraenkel, J. R., & Wallen, N. (2008). *How to design and evaluate research in education* (74th ed.). NY: McGraw-Hill. academia.edu./9372720/Designing_And_Evaluating_Research_In_Education Erişilme Tarihi: 28.Ağustos.2018)
- Girmen, P. (2007). *İlköğretim öğrencilerinin konuşma ve yazma sürecinde metaforlardan yararlanma durumları*. Unpublished doctoral dissertation, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Gömlüksiz M.N., Kan A.Ü. (2012). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bir Değer Olarak Demokrasi Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 10 (24), 79-100. Erişilme Tarihi: 28.Ağustos.2018) Erişilme Adresi:<http://static.dergipark.org.tr:8080/articledownload/fb4b/1d37/8887/imp-JA34KZ35SM-0.pdf?>
- Kozikoğlu, İ., Senemoğlu N.(2015). Eğitim Programları ve Öğretim Alanında Yapılan Doktora Tezlerinin İçerik Analizi. *Eğitim ve Bilim. Cilt: 40, Sayı: 182*, 29-41. DOI: <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2015.4784>
- Lakoff, G. ve Johson, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago press
- Marshall, H. H. (1990). Metaphor as an instructional tool in encouraging student teacher reflection. *Theory Into Practice*, 29(2), 128-132. doi:10.1080/00405849009543443
- Merriam, S. (1998). *Qualitative research and case study applications in education*. San Francisco: Jossey-Bass
- Ocak, G., & Gündüz, M. (2006). Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği dersini almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması. *AKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(8). Erişilme Tarihi: 20.Ağustos.2018 Erişilme

Adresi:

<https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11630/3615/293-310.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research & evaluation methods* (3. bs.). USA: Sage Publications, Inc.

Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 459-496. Erişilme Tarihi: 20.Ağustos.2018 Erişilme Adresi: <http://static.dergipark.org.tr:8080/article-download/imported/5000050616/5000047864.pdf?>

Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326. Erişilme Tarihi:20.Ağustos.2018 Erişilme Adresi: <http://static.dergipark.org.tr:8080/article-download/931d/4ee2/95c6/imp-JA67MT66NC-0.pdf?>

Saban, A., Koçbeker, B.N., & Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences: Theory & Practice)*, 6(2), 461-522.

Şahin, Ş., Baturay, M.H.(2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin İnternet Kavramına İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21/1, 177-192. Erişilme Tarihi: 20.Ağustos.2018, Erişilme adresi: <https://www.yumpu.com/tr/document/read/33980045/ortaogretim-ogrencilerinin-internet-kavramna-iliskin-algilarinn->

Taylor, N. (2008). Metaphors, discourse and identity in adult literacy policy. *Literacy*. 42(3), 131-136. <https://doi.org/10.1111/j.1741-4369.2008.00493.x>

Türk Dil Kurumu [TDK] (2014). *Büyük Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Yıldırım A. ve Şimşek H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Yıldızlı H., Erdol T.A., Baştuğ M. & Bayram K. (2018). Türkiye’de öğretmen kavramı üzerine yapılan metafor araştırmalarına yönelik bir meta-sentez çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 43 (193), 1-43
DOI: <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2018.7220> 20.Ağustos.2018 tarihinde erişilmiştir. Erişilme Adresi: <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/7220/2720>
- Yob, I. M. (2003). Thinking constructively with metaphors. *Studies in Philosophy and Education*, 22, 127-138. DOI: <https://doi.org/10.1023/A:1022289113443>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The purpose of this study is to reveal a general view of the metaphor studies. For this purpose, metaphor studies in the field of education published in ULAKBİM indexed journals with Turkish addresses were examined within the framework of the predetermined themes and answers were sought to the following questions;

1. What is the distribution of the metaphor studies by the journals in which they were published?
2. What is the distribution of the metaphor studies by the year of publication and the language of publication?
3. What is the distribution of the metaphor studies by author profession, the number of authors and author gender?
4. What is the distribution of the metaphor studies by the cities where they were conducted?
5. What is the distribution of the metaphor studies by topic?
6. What is the distribution of the metaphor studies by discipline?
7. What is the distribution of the metaphor studies by research design?
8. What is the distribution of the metaphor studies by sample type?
9. What is the distribution of the metaphor studies by the number of samples?
10. What is the distribution of the data collection tools used in the metaphor studies?
11. What is the distribution of the data analysis methods used in the metaphor studies?
12. What is the distribution of the validity and reliability methods used in metaphor studies?

Method

This research is a qualitative study conducted using the document analysis method to determine the general tendencies of metaphor studies in the field of education in journals indexed by ULAKBIM.

The population of the study consists of metaphor studies in the field of education published in Ulakbim indexed and Turkey addressed journals (2006-2018). In this framework, the population of the study is composed of a total of 259 articles.

Content analysis was used in the analysis of the research data. Content analysis was preferred in this study, too to gather data, in addition to these aspects, within the framework of certain concepts and themes and to transform them into a format that would enable the readers to understand them.

The coding type made within a general framework was used for coding the data of the research. In this type of coding, it is possible to create a general conceptual structure before analyzing the data. Coding is performed according to this conceptual structure. However, emerging new codes are included in the list. In this way, while a predetermined code list directs the content analysis, the data resulting from the analysis of the data with an inductive approach are added to the previously created code list or the old codes are changed according to the new codes (Yıldırım and Şimşek, 2013).

Findings, Discussion and Results

According to the findings of the study, it is seen that the analyzed articles were published mostly in Turkish Studies, Kastamonu University Kastamonu Education Journal and Ahi Evran University Kırşehir Education Faculty Journal. The majority of the articles had two authors and were conducted by faculty members. The number of authors by gender is very close to each other. It has been observed that the studies were predominantly conducted in cities such as Konya, Elazığ, Diyarbakır, Eskişehir, Rize and İstanbul. When the researches were analyzed in terms of publication year, it was seen that the first metaphor study about education was conducted in 2006, and the number of publications increased gradually with a slow course until 2013. In 2013, the number of publications increased considerably. The highest number by years belonged to 2017. A large part of these studies were published in Turkish.

When the studies were analyzed in terms of the topics/concepts in which metaphors were examined, the most studied concepts/topics were general concepts related to education such as "school", "teacher", "university", "student" and "geography". In this context, when the disciplines of the studies included in the present research were examined, it was seen that the studies were mostly treated under the title of "general (not belonging to a specific discipline)". Social Studies followed this topic as a discipline. When viewed in terms of both the topic/concept discussed and the discipline to which the studies belonged, this situation indicates that the studies dealt with concepts that concern the majority or those that the majority knew rather than focusing on concepts in a specific field.

When the research methods and designs of the metaphor articles published in the journals indexed by ULAKBİM were examined, it was seen that some researches only specified the research method, but they did not specify the research design; on the other hand, the vast majority of the studies clearly stated the research design. Most of the studies in which the design was clearly stated specified the research design as the "case study".

The sample type of the metaphor studies included in the analysis consisted of pre-service teachers, teachers, students, school administrators and inspectors. It was observed that the studies were mostly conducted with pre-service teachers studying in the faculties of education. Teachers constituted the second most preferred sample group in the studies. On the other hand, the most preferred study group size was between 101 and 150.

ULAKBİM indexed metaphor articles mostly used open-ended interview forms with statements such as "x is like/resembles..... because.... " in the collection of the research data.

The studies included in the analysis within the scope of the research used, as data analysis methods, content analysis, descriptive analysis and quantitative data analysis methods. The most preferred data analysis method was "content analysis". In some studies, however, more than one analysis method was used.

When the studies included in the analysis were examined in terms of validity and reliability, it was seen that the researchers took the highest measures possible concerning reliability. Calculation of reliability coefficients and consultation of expert opinions were the most preferred methods to increase reliability in the studies. When the studies were analyzed in terms of validity, on the other hand, it was found that the predominant measures taken were those such as detailed reporting and direct quotation.